

Zásady doktorského studia v oboru Botanika

Tyto zásady stanovuje oborová rada pro obor Botanika především jako doporučení a pomůcku pro doktorandy. Zásady navazují na [zákon o vysokých školách](#), [Studijní a zkušební řád UK](#), [Stipendijní řád UK](#) a [Pravidla pro organizaci studia na PřF](#).

Principy

- Doktorské studium je především samostatné studium uchazeče pod vedením školitele, v němž hraje prvořadou roli vlastní výzkum zakončený doktorskou prací a jeho prezentace vědecké obci.
- Součástí studia je účast na vědeckém dění na katedře (semináře, obhajoby, atd.) a prezentace na celokatedrovém a oborově specifickém semináři.
- K průběhu doktorského studia se vyjadřuje Oborová rada minimálně jednou ročně.
- Školitel je zpravidla pracovníkem PřF UK nebo Botanického ústavu AV ČR. V případě, že školitel není zaměstnancem ani jedné z těchto institucí, musí doktorand mít ještě konzultanta, buď z PřF nebo z BÚ.

Požadavky v přijímacím řízení

- Přijímací řízení k doktorskému studiu probíhá dle aktuálních podmínek zveřejněných [na webu fakulty](#).
- Předpoklady ke studiu, k samostatné vědecké práci a úroveň odborných znalostí se prokazují ústním pohovorem se členy přijímací komise.
- Přijímací komise je obvykle 3-5členná; přijímacího řízení se mohou účastnit všichni členové Oborové rady.
- Součástí přihlášky je návrh tématu a obsahu práce v elektronické podobě. Návrh tématu a obsahu práce by měl obsahovat vědecký přínos tématu, jeho realizovatelnost, konkrétní charakteristiku tří publikací plánovaných jako součást doktorské práce a možnosti financování; obvykle v délce 1-3 strany textu. Návrh je možné strukturovat podle Zásad pro plán doktorské práce.
- K přijímací zkoušce si student připraví prezentaci této rámcové představy o tématu práce v trvání max 10 minut. Přijímací komise hodnotí, vedle odborných schopností uchazeče, především tuto prezentaci, zajímavost a relevanci tématu, návaznost na řešenou problematiku v oboru a myšlenkovou ujasněnost vystoupení.
- Při přijímacím řízení je doporučená účast potenciálního školitele, jehož zájem a názor jsou důležitým vodítkem při rozhodování přijímací komise. Pokud školitel není pracovník PřF nebo BÚ, je vhodná rovněž účast konzultanta. Účast potenciálního školitele a konzultanta na přijímacím řízení si zajišťuje uchazeč.
- Mezi hlavní důvody pro nepřijetí uchazeče při přijímacím řízení patří zejména tyto aspekty:

- Uchazeč neprokázal potřebné předpoklady ke studiu a k samostatné vědecké práci.
- Uchazeč nepředložil návrh tématu a obsahu práce u konkrétního školitele.
- Uchazeč nepřesvědčil přijímací komisi, že navrhované téma je dostatečně nosné a že na něm lze zpracovat obhajitelnou doktorskou práci.
- Kapacitní důvody (uchazeč nezískal potřebný minimální počet bodů nutný pro přijetí s ohledem na ekonomické a kapacitní možnosti fakulty).

Studijní plán doktoranda

- Studijní plán sestavuje doktorand spolu se školitelem. Studijní plán doktoranda se odevzdává Oborové radě prostřednictvím SIS v stanoveném termínu. Oborová rada jej posuzuje a schvaluje podle harmonogramu stanoveného děkanem.
- Tento plán obsahuje:
 - Plánovaný průběh výzkumné činnosti včetně studijních pobytů a stáží. Ten je třeba zpracovat podle Zásad pro plán doktorské práce.
 - Účast na katedrovém semináři a oborovém semináři po celou dobu studia je povinnou součástí studijního plánu.
 - Případně další plánované aktivity během studia (přednášky/kurzy, odborné stáže, účast na konferencích, a podobně). Tyto aktivity lze do studijního plánu zařadit i po jejich splnění během každoročního hodnocení.
- Student může v doktorské práci navazovat na své předchozí kvalifikační práce, nicméně musí dojít k výraznému kvalitativnímu posunu ve zkoumání tématu. Výsledky z předchozích kvalifikačních prací se mohou stát součástí publikací v doktorském portfoliu, ale jen jako doplňkový prvek. Publikace vzniklé pouze nebo převážně z dat předložených v diplomové práci nesmí být součástí doktorské disertace.
- Studijní plán může být se souhlasem Oborové rady měněn a upřesňován.
- Změna tématu doktorské práce podléhá schválení Oborovou radou. Návrh na změnu tématu musí obsahovat vyjádření školitele. V takovém případě Oborová rada posoudí, zda nebude vyžadovat nový studijní plán.

Tříčlenné komise

- Pro průběžné hodnocení studia doktoranda ustanovuje Oborová rada tříčlennou komisi, která je stálá po celou dobu studia. Tato komise navrhuje schválení studijního plánu na začátku studia, hodnotí vystoupení doktoranda v 1. ročníku, provádí prezenční hodnocení po 1. roce studia, hodnocení po dalších letech, tvoří součást zkušební komise pro státní doktorskou zkoušku, hodnotí hrubopis úvodu práce ve čtvrtém ročníku a tvoří součást komise pro obhajobu doktorské práce (mimo školitele).
- Komise se skládá z garanta (ten je stejný pro všechny studenty daného ročníku daného oddělení), školitele, a třetího člena.
- Seznam tříčlenných komisí je k dispozici [zde](#).

Požadavky na doktorandy během studia

- Práce na disertační práci. Tu hodnotí školitel a jeho hodnocení je součástí zprávy doktoranda podávané jednou ročně Oborové radě.
- Každoroční prezentace o postupu na doktorském projektu na oborových seminářích katedry botaniky.
- 1. semestr: Prezentace doktorského tématu na poster session katedry botaniky. Poster by měl zejména obsahovat: koncepční pozadí projektu, hypotézy a otázky, podrobné informace o metodických přístupech a očekávané výsledky.
- Konec 2. semestru: Obhajoba zprávy o práci za první rok studia před tříčlennou komisí. Úspěšná obhajoba tématu a práce za první rok je nezbytnou podmínkou pro pokračování ve studiu.
- (3.-)4. semestr: Konání státní doktorské zkoušky (neplatí pro studenty nastupující od roku 2025).
- 5.-6. semestr: Prezentace výsledků doktorského projektu a výhledu do zbytku doktorského studia na semináři katedry. Před tímto vystoupením předloží doktorand Oborové radě hmatatelné výstupy svého projektu (články, rukopisy článků, postery atd.).
- Prezentace výsledků práce na mezinárodní konferenci: Doktorand musí nejméně jednou vystoupit se svými výsledky (formou posteru nebo přednášky) na renomované mezinárodní konferenci (zpravidla zahraniční).
- Zahraniční stáž: Oborová rada doporučuje, aby doktorand nejpozději do konce třetího ročníku strávil alespoň měsíc na vědecké stáži. Vědeckou stáží se rozumí studijní nebo pracovní pobyt na vědeckém pracovišti s tematikou blízkou tématu řešené doktorské práce, zpravidla v zahraničí. Nesmí jít o pobyt na pracovišti školitele. Stáž může být jedna dlouhodobá či několik kratších.
- Očekává se, že doktorand (i) do konce druhého roku svého studia podá do recenzního řízení prvoautorský článek, který bude součástí disertace, (ii) do konce třetího roku svého studia podá do recenzního řízení druhý článek (který nemusí být prvoautorský) a (iii) do pololetí 4. roku studia předloží Oborové radě hrubopis úvodu své doktorské práce.
- Od studentů se očekává aktivní účast na vědeckém dění na katedře, zejména na pravidelných katedrových seminářích, oborových seminářích a výjezdním PhD semináři (tzv. PhD outing).
- Termín doktorské zkoušky a vystoupení na semináři se u studentů kombinované formy studia zpravidla posouvají o rok (doktorská zkouška v (5.-)6. semestru, vystoupení na semináři po 7. semestru).
- Pedagogická činnost na katedře není součástí studijních povinností doktoranda. Je však žádoucí, aby se doktorandi během svého studia v rozumné míře účastnili i pedagogické činnosti.
- Změny zde uvedených povinností jsou možné pouze se souhlasem Oborové rady.

Hodnocení doktorandů během studia

- Oborová rada pravidelně, nejméně jednou ročně hodnotí činnost studentů. Při tom hodnotí, zda student plní všechny body svého studijního plánu. Základem hodnocení je především vyjádření tříčlenné komise definované výše, která studenta doprovází po celou dobu jeho studia.
- Úspěšnost studenta během studia je hodnocena především podle jeho odborné publikační činnosti vztahující se k tématu řešené doktorské práce a podle prezentací výsledků jeho práce vědecké komunitě. Od úspěšných studentů se očekává, že jsou schopni provádět samostatný výzkum a vědecky komunikovat v angličtině, včetně publikací v mezinárodních časopisech.
- Podklady k hodnocení zpracovává doktorand ve formě výroční zprávy o činnosti. Zprávu s vyjádřením školitele předkládá Oborové radě v termínu stanoveném děkanem (zpravidla na konci září) prostřednictvím SIS. Povinnost předkládat zprávu se týká všech doktorandů, jak presenčního, tak kombinovaného studia po celou dobu trvání studia. Pokud doktorand zprávu ve stanoveném termínu nepředloží, má se za to, že student povinnosti studijního plánu nesplnil. V takovém případě Oborová rada navrhne jeho vyloučení ze studia.
- K hodnocení doktoranda dále slouží vystoupení na seminářích (zejména prezentace doktorského tématu v prvním ročníku studia a vystoupení v třetím ročníku studia) a další aktivity na pracovišti.
- Výsledků hodnocení studia doktorandů využívá Oborová rada ve své další činnosti, zejména k ovlivňování průběhu studia doktoranda (upozornění na nedostatky, návrhy na úpravu výše stipendia, mimořádná stipendia, návrh na vyloučení ze studia apod.).

Státní doktorská zkouška (zrušena pro studenty nastupující od roku 2025)

- Státní doktorskou zkoušku je třeba vykonat podle specifikace dané studijním plánem, zpravidla ve (3.-)4. semestru pro řádnou formu studia. Žádost o vykonání státní doktorské zkoušky podává student písemně na oddělení doktorského studia.
- Zkouška se koná před zkušební komisí, a je přizpůsobena konkrétní tematice studenta. Doktorskou zkouškou se prokazuje (i) všeobecný přehled o oboru doktorské práce (do přihlášky je třeba uvést jako předmět Botanika) a (ii) detailní znalosti v tématu doktorské práce (do přihlášky uvést jako "Tematika doktorské práce", příp. přímo vypsát zkrácený název).
- Krom těchto dvou základních předmětů uchazeč v přihlášce specifikuje další obor svého zájmu, zpravidla z následujícího seznamu: Algologie, Mykologie, Lichenologie, Bryologie, Fytopatologie, Ekologie řas, Ekologie hub, Ekologie lišejníků a mechorostů, Systém a evoluce vyšších rostlin, Biosystematika, Reprodukční biologie, Molekulární markery, Numerické metody v taxonomii, Vegetace střední Evropy, Ekologie rostlin, Biomy země, Ekologie společenstev, Paleoekologie, Populační biologie rostlin, Fytogeografie.
- K přihlášce k doktorské zkoušce je třeba přiložit rozbor dosavadního řešení tématu doktorské práce, který musí obsahovat počáteční vymezení cílů práce, vyjádření k dosavadnímu postupu na jejich řešení, plánované změny v řešení a konkrétní

charakteristiku tří publikací plánovaných jako součást doktorské práce, včetně aktuálního stavu jejich přípravy. Rozbor by měl mít rozsah ca. 5-10 stran) a může být koncipován jako úvod k budoucí disertační práci. Přílohou mohou být již publikované nebo připravené články. Tento elaborát je třeba předložit předsedovi komise nejpozději 14 dní před vlastním konáním zkoušky.

- Vlastní zkouška obvykle začíná velmi krátkým (kratším než 3 minuty) nástinem studentova doktorandského projektu, ve kterém student zdůrazní hlavní myšlenky, hypotézy, které mají být ověřeny, a přístupy použité k ověření těchto hypotéz. V první části zkoušky komise diskutuje především předložený rozbor řešení práce; v druhé části zkoušky obvykle klade širší otázky, aby uchazeč mohl prokázat své znalosti oboru.
- Pokud student u zkoušky neuspěje, zkušební komise mu zpravidla doporučí studijní okruhy a studijní literaturu, jimž je třeba věnovat pozornost. Opakovanou zkoušku student skládá ze stejných předmětů jako zkoušku původní. Rovněž je třeba odevzdat novou verzi elaborátu. K opakované zkoušce je třeba se přihlásit nejdříve po půl roce a nejpozději do roka od neúspěšného pokusu. V opačném případě nelze studenta hodnotit v kategorii A (plní studijní plán).

Forma disertační práce

- Formu disertační práce upravují Pravidla pro organizaci studia PřF UK.
- Očekávanou formou disertační práce v oboru Botanika je anglicky psaný soubor nejméně tří tematicky souvisejících textů ve formátu vědeckých článků a opatřený širším jednotícím úvodem do problematiky. Nejméně jeden z těchto článků musí být prvoautorský a nejméně jeden musí být publikovaný nebo přijatý do tisku v mezinárodně uznávaném vědeckém časopise (tím se zpravidla rozumí časopis s impakt faktorem definovaným ISI; časopisy s IF ve 3.-4. kvartilu příslušné kategorie definované ISI jsou vhodné jen v dobře zdůvodnitelných případech). Přijetí do tisku je třeba věrohodným způsobem doložit. Úvod musí být podstatnou částí práce (v délce průměrného článku) a musí důkladně představit rámec a souvislosti tématu, cíle práce a jednotlivé články zařadit do celkového kontextu. Práce musí rovněž obsahovat širší shrnutí významu výsledků jednotlivých článků pro disciplínu, buď jako závěrečnou část úvodu, nebo v samostatném závěru. Všechny zmíněné části (úvod, publikované/do tisku přijaté články, nepublikované texty ve formátu článků, závěr) musí být součástí vlastního textu disertace (nikoliv být její přílohou). V odůvodněných případech může disertační práce mít formu ucelené vědecké monografie, která musí být prvoautorská a přijatá do tisku.
- Všechny části disertace musí být formátovány stejným způsobem s výjimkou již publikovaných nebo do tisku přijatých článků. U nich je přípustné použití PDF souborů s copyrightem časopisu, ale pouze [při udělení práv od vydavatele](#).
- Jsou-li součástí disertační práce publikace, na nichž se podílejí další autoři, musí být k práci připojeno prohlášení školitele (nebo korespondujícího autora jednotlivých publikací), upřesňující podíl studenta na výsledcích. Podíl studenta na jednotlivých víceautorských publikacích musí být podstatný – tj. musí se podstatně podílet alespoň na dvou z následujících činností: i) designu studie, ii) sběru dat, iii) jejich analýze a interpretaci a iv) sepsání.

- Při odevzdání práce obsahující nepublikované manuskripty k obhajobě je vhodné požádat o prodloužení lhůty pro zveřejnění celé práce.

Obhajoba disertační práce

- Celý proces mezi odevzdáním práce a vlastní obhajobou řídí předseda komise pro obhajobu, který je spolu s celou komisí jmenován děkanem na návrh Oborové rady.
- Je velmi žádoucí, aby student před formálním odevzdáním práce tuto poslal předsedovi Oborové rady, který jí postoupí určenému předsedovi komise. Ten posoudí formu disertační práce a v případě splnění očekávané formy definované výše vyzve studenta k elektronickému odevzdání práce v SIS.
- Práce je oponována dvěma oponenty, zpravidla odborníky v užším oboru uchazeče, z nichž nejméně jeden je ze zahraničí. Oponenty navrhuje předseda komise, zpravidla po konzultaci se školitelem, a schvaluje je komise pro obhajobu.
- Obhajoba probíhá v angličtině a je veřejná. Na obhajobě uchazeč prezentuje teze své práce v 20-30 minut trvající prezentaci. Následuje posouzení práce oponenty a odpovědi uchazeče na otázky oponentů (z nichž ne všechny jsou uvedeny v oponentském posudku; oponenti jsou vyzváni, aby část svých otázek do posudků nedávali). Poslední částí je obecná diskuse členů komise, oponentů a pléna.
- O výsledku obhajoby rozhoduje hlasováním komise pro obhajobu.
- Pro mimořádně kvalitní práce může komise navrhnout hodnocení "cum laude". Na toto hodnocení mohou být navrženy práce, které byly obhájeny nejpozději do pátého roku studia a jsou postaveny na nejméně třech člancích publikovaných (nebo přijatých do tisku) v časopisech s IF v 1.-2. kvartilu příslušné kategorie.

Ukončení studia

- Maximální doba studia v doktorském studijním programu je stanovena příslušnými předpisy.
- Dnem řádného ukončení doktorského studia je den, kdy byla obhájena disertační práce. Z ustanovení Studijního a zkušebního řádu vyplývá, že během daného počtu let od zápisu je nutno složit státní doktorskou zkoušku i obhájit disertaci (nestačí tedy disertační práci jen předložit).
- Nesplnění tohoto požadavku vede k ukončení studia pro nesplnění požadavků vyplývajících ze studijního programu. Oborová rada požaduje, aby disertační práce byla podána k obhajobě nejpozději čtyři měsíce před uplynutím maximální doby studia.
- Rozhodne-li se doktorand z jakéhokoli důvodu zanechat studia, je třeba, aby toto rozhodnutí písemně oznámil Studijnímu odboru PŘF UK.

Tyto zásady vstupují v platnost dne 1.1.2025.